

Vad sker på bioenergi- fronten i vår omvärld?

Aktiviteter inom EU

Inom EU presenterar man på energi- och klimatområdet direktiv, godkända av medlemsstaterna som går i en bestämd riktning: Vi ska ställa om till ett hållbart, förnybart och inhemskt energisystem. Och man gör gemensamma åtaganden, till exempel på klimatområdet.

EUs ambitioner på bioenergiområdet sätter press på medlemsstaternas regeringar och skapar stora tillväxtpotentialer för svenskt näringsliv. Detta gäller både utrustning och bränsle.

Nu pågår en nedbrytning av EUs övergripande strategiska beslut till nationell nivå och på olika sektorer. Instrumentet är i huvudsak olika direktiv, som antas av parlamentet och ministerrådet innan de publiceras och blir en övergripande lag.

Implementering av EUs beslut

Vi fick i höstas direktivet om elproduktion från förnybara energikällor som säger att Sverige ska öka andelen från 49 till 60% och detta på 13 år från 1997. Totalt innebär detta att el från förnybart ska öka med drygt 20 TWh. Detta kan vi klara själva, men hur ska exempelvis Storbritannien klara av den dubbla mängden utan hjälp från länder som Sverige. Ett förslag till direktiv om biodrivmedel presenterades också i höstas. Ett om kraftvärme väntas inom de närmaste dagarna.

På klimatområdet pågår en febril verksamhet. Vi har nu kommit så långt att de flexibla mekanismerna har börjat initiera affärer. Nederländerna är till exempel i full gång. Här finns utmärkta tillfällen till svensk export.

EUs viktigaste övergripande dokument, det om kravet på en säker energitillförsel, medför i princip att alla medlemsstater som har möjlighet att utnyttja inhemska energiråvaror måste utnyttja dessa, om det inte uppenbarligen strider mot miljökrav, krav på biologisk mångfald, etcetera. Detta ställer

stora krav på Sverige, men erbjuder samtidigt stora möjligheter för vår industri.

Konsekvenser för svensk industri

Sverige var tidigt ute med styrmedel, exempelvis koldioxidskatt och investeringsstöd, som drev fram en omfattande biobränsleanvändning. Från 40 till 100 TWh på 30 år. För närvarande utgör biobränslena 15% av landets energiråvaror. Sverige har därför blivit världsledande på framtagning och hantering av råvara liksom på förbränningsutrustning för små- och medelstora anläggningar. Detta gäller framtagning och i vissa fall förädling av skogsavfall, utsorterat returträ, skogsindustrins biprodukter och energigrödor. Den marknad som nu växer upp kan få en vida större betydelse än vad vindkraften fått för Danmark.

Men vi har inte obegränsat med tid till förfogande för att överväga om vi ska hoppa på tåget eller ej. Glöm inte att vi var före Danmark med vindkraften. Men den godbiten släppte vi! Andra länder börjar skapa sig sina nischer. Österrike, Finland, Danmark kommer starkt liksom USA på pelletskaminer.

Sverige har en fördel genom att vi redan har en stark hemmamarknad. Denna hjälper oss att utveckla produkter och skapar volym som ger oss draghjälp ut på den internationella marknaden. EUs aktiviteter fram till 2010 inom förnybar energi motsvarar en penningvolym om cirka 1 000 mdr kronor.

Exempel på medlemsstaternas ambitioner

Storbritannien har med hänsyn till eldirektivet börjat utforma styrmedel, som syftar till att få in 20% förnybart i elproduktionssystemet till 2020. Man avvecklar sitt sista kolkraftverk 2016 och sitt sista kärnkraftblock, så när som på ett, år 2025. Deras egen fossilgas är slut dessförinnan. Man sneklar

därför på möjligheten att, vid sidan av en del vindkraft, förse sig med biobränslen. Man talar om förädlade biobränslen och då upp emot 40 Mton/år! Sveriges nuvarande produktionstak ligger på 1 Mton/år.

I Danmark måste man sänka koldioxidutsläppen med 21% till 2010. Som exempel på åtgärder kan vi ta Avedoereverket, som ligger vid Kastrop i Köpenhamn. Avedoere 2 börjar använda pellets den 1 juli i år. Energi E2 kommer att importera 120 000 ton per år till Avedoere.

Pannan i Avedoere kan dock eldas med olja, gas och pellets. Priset kommer vid sidan av klimatfrågan styra valet av bränsle.

I dagsläget finns det inga andra större planer på ökad pelletsanvändning i Danmark. Den danska regeringen tycker att man gjort tillräckligt i det egna landet. Man kommer istället att satsa på Joint Implementation.

Holland och andra länder gör nu affärer med CO₂. De delfinansierar biobränsleanläggningar i Tjeckien och Polen för att få tillgång till deras koldioxidöverskott och inbjuder svenska utrustningsleverantörer att offerera.

Aktiviteter utanför EU

Det finns också exempel utanför EU på länder, som satsar seriöst på biobränsle. USA, som redan nämnts, samt Kanada och Japan är i full gång. För ett par dagar sedan var jag i Ryssland i syfte att medverka vid uppstarten av ett bioenergicenter i Lisino utanför St. Petersburg. Handlingsplanen påminner om Svebios, och alla inblandade omfattas av en stor entusiasm. Förutom rektorn i Lisino, som utsågs till ordförande för centret, även minister Dedov för naturresurser och miljöskydd i "Administration of Leningrad Region" och Onegin, som är rektor för St. Petersburgs skogs- och lantbruksakademi för att nu nämna några.

Alla såg konvertering till bioenergi

som en nödvändig framtida utveckling. Naturligtvis nämnde man växthuseffekten, men den viktigaste bevekelsegrunden är att det är ett lokalt förekommande bränsle utan alternativ användning. Olja, kol och gas, som Ryssland har i mycket stora kvantiteter börjar nu öka i pris. Dels ökar priset på världsmarknaden och då är det bättre att sälja och få in exportintäkter och dels ökar transportkostnaden för dessa långväga transporter. I det gamla Sovjetunionen var alla transportkostnader kraftigt subventionerade. Man siktar på en konvertering av tusentals pannor främst eldade med kol och tjockolja.

Vardagsproblem

Och nu över från storpolitik till mera jordnära ting: Konverteringen till pellets hemma i villan är nu nästan klar. Alla rör är dragna, elradiatorerna har överlämnats till kommunens avfallsmottagning, vattenradiatorerna sitter på plats, pelletslager och skorsten likaså. Vänner och bekanta har besiktigat nybygget. Det enda som fattas är anslutningen av pelletsmatningen till pannan. Det krävs en behörig installatör till detta. Rörfirman ansåg sig inte behörig, så därför kör vi på elpatron nu i 7 veckor. Allt fungerar dock utmärkt. Före midsommar kommer en representant för leverantören hit, och jag är lovad att börja elda pellets då och det ska ju bli spännande. Vid en inspektion av radiatorer och rör måste erkännas att det smälter in mycket väl, trots att det är byggt i efterhand så att säga. Jag (och framför allt hustrun) var rädd att det skulle bli alltför mycket synliga rör, för garagelikt. Men nu har allt fått godkänt (även av hustrun).

*Med Svebio-
hälsningar
Kent
Nyström*

